

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 5 marca 2019 r.

Pozycja 61

POSTANOWIENIE z dnia 23 stycznia 2019 r. Sygn. akt Ts 183/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski – przewodniczący i sprawozdawca
Zbigniew Jędrzejewski
Julia Przyłębska,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 24 lipca 2018 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej D.D.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W sporządzonej przez adwokata i wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 14 września 2017 r. skardze konstytucyjnej D.D. (dalej: skarżący) zarzucił art. 1 § 2 w związku z art. 115 § 2 w związku z art. 217 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2017 r. poz. 2204, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1600; dalej: k.k.) „rozumiane w ten sposób, że o znikomej szkodliwości czynu określonego w art. 217 § 1 k.k. stanowi brak wyrządzenia poszkodowanemu szkody (brak pozostawienia jakiegokolwiek śladu)” niezgodność z art. 31 ust. 2, art. 41 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Postanowieniem z 24 lipca 2018 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, stwierdzając, że skarżący nie wykazał istnienia utrwalonej i jednolitej linii potwierdzającej jego sposób rozumienia zaskarżonego przepisu.

W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżący wniósł o nadanie skardze dalszego biegu.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK), skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym. Bada w szczególności, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdzono istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny uznaje, że postanowienie o odmowie nadania rozpatrywanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest prawidłowe, a zarzuty sformułowane w zażaleniu nie zasługują na uwzględnienie.

3. Zdaniem skarżącego, Trybunał naruszył art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK w związku z art. 233 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) przez sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę sprawy, polegającą na ustaleniu, że skarżący nie wykazał istnienia utrwalonej linii orzeczniczej potwierdzającej jego sposób rozumienia zaskarżonego przepisu. Zaznaczył przy tym, że z przywołanych przez niego orzeczeń wprost wynika, iż brak wyrządzenia szkody (niepozostawienie śladu) przestępstwem określonym w art. 217 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2017 r. poz. 2204, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1600; dalej: k.k.) świadczy o znikomej szkodliwości czynu.

Skarżący odniósł się również do oceny powołanych w skardze orzeczeń, w tym wyroku Sądu Rejonowego w W. z 31 marca 2017 r. (sygn. akt [...]), dokonanej przez Trybunał w zaskarżonym postanowieniu. Zdaniem skarżącego, Trybunał przeoczył fakt, iż samo zaliczenie braku wyrządzenia szkody do okoliczności wpływających na ocenę stopnia szkodliwości społecznej czynu z art. 217 § 1 k.k. jest „wadliwe, albowiem może to *in casu* przeważać, czy w sprawie zachodzi szkodliwość znikoma, czy wyższa niż znikoma”. Zaznaczył przy tym, że niemożliwe jest stwierdzenie, czy usunięcie „braku wyrządzenia szkody” w przytoczonych w skardze orzeczeniach wpłynęłoby na ustalenie, iż szkodliwość ta była wyższa niż znikoma. Ponadto wskazał, że „niekonstytucyjną praktyką, jest już samo branie pod uwagę braku wyrządzenia szkody, jako czynnika ograniczającego stopień społecznej szkodliwości czynu określonego w art. 217 § 1 k.k.”.

4. Przechodząc do omówienia powyższych zarzutów, Trybunał stwierdza, że skarżący w zażaleniu przedstawia argumentację dotyczącą innego rozumienia zaskarżonego przepisu, niż rozumienia przedstawionego w skardze konstytucyjnej, a tym samym nie może być ona brana pod uwagę przy rozstrzygnięciu niniejszej sprawy jako nie dotycząca treści zaskarżonego postanowienia.

Należy zgodzić się ze skarżącym, że przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości każdego czynu, w tym określonego w art. 217 § 1 k.k., sąd bierze pod uwagę rozmiar wyrządzonej szkody lub jej brak. Wynika to bezpośrednio z brzmienia art. 115 § 2 k.k., co oznacza, że nie istnieje konieczność wykazywania w tym przypadku utrwalonej i jednolitej linii orzeczniczej. W skardze konstytucyjnej skarżący przedstawił jednak inne rozumienie zaskarżonego przepisu. Wskazał on, że brak wyrządzenia szkody (brak pozostawienia jakiegokolwiek śladu) przesądza o znikomej szkodliwości czynu określonego w art. 217 § 1 k.k. Rozumienie zaskarżonego przepisu przedstawione w skardze oraz w zażaleniu nie jest tożsame, a tym samym zarzuty postanowione w zażaleniu nie dotyczą treści zaskarżonego postanowienia.

5. Niezależnie od tego Trybunał stwierdza, że skarżący nie wykazał, iż brak wyrządzenia szkody (pozostawienie śladu) przestępstwem określonym w art. 217 § 1 k.k. świadczy o znikomej szkodliwości czynu. Co więcej, w zażaleniu sam konstatuje, że „nie jest możliwe abstrakcyjne stwierdzenie, czy we wszystkich, czy chociaż w jednym z przypadków objętych przywołanymi w skardze konstytucyjnej judykatami, usunięcie braku wyrządzenia szkody z ogólnej liczby czynników branych pod uwagę przy ocenie stopnia szkodliwości społecznej czynu, wpłynęłoby na ustalenie, że szkodliwość ta była wyższa niż znikoma”. Tym samym potwierdza on stanowisko Trybunału zajęte w zaskarżonym postanowieniu.

Ocena stopnia społecznej szkodliwości konkretnego zachowania powinna być oceną całościową i dlatego też, jeżeli w art. 1 § 2 k.k. mówi się o znikomej społecznej szkodliwości

czynu, to wymóg znikomości dotyczy społecznej szkodliwości ocenianej kompleksowo, nie zaś jej poszczególnych elementów (por. wyroki SN z: 10 lutego 2009 r., sygn. akt WA 1/09 oraz 22 lutego 2018 r., sygn. akt II KK 349/17).

6. Na marginesie Trybunał zauważa, że skarżący błędnie przywołał fragment uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w P. z 12 lipca 2016 r. (sygn. akt [...]). W powyższym orzeczeniu sąd stwierdził, że „charakter naruszonego przez oskarżonego dobra, a także rozmiar wyrządzonej szkody były na tyle małe, że nie uzasadniały zaangażowania pokrzywdzonej w ukaranie sprawcy”, a nie jak – zacytował skarżący – „rozmiar wyrządzonej szkody był na tyle małe, że nie uzasadniał zaangażowania w ukaranie sprawy”. Prawidłowo przywołany fragment powyższego wyroku potwierdza jedynie, że rozmiar szkody jest tylko jedną z okoliczności, którą sąd bierze pod uwagę przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu.

Mając powyższe na względzie, Trybunał – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p. TK – nie uwzględnił zażalenia.